

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3-50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Un nou partid politic în Ungaria

— S'a constituit partidul contelui Károlyi. — Domnul conte nu face nici un secret din simpatia lui pentru Ententa. — O confesiune senzațională. — Trei discursuri interesante. — Károlyi cere concesiile pentru Ententa. — Ce-i cu memoriul către împăratul-rege. — Destăinuiri și culise. —

Budapesta, 18 Iulie. — Politica internă a Ungariei în mijlocul războiului, începe să devie tot mai interesantă. De lucrul acesta se îngrijește în special contele Károlyi. După o ruptură ce-a făcut-o cu partidul independent, al cărui șef nominal era, și care partid a rămas acum cu șefia de fapt și de drept a contelui Apponyi — contele Károlyi a procedat ieri — 17 Iulie 1916 — zi istorică în frământările Ungariei — la crearea partidului, cărui i-a dat același nume: »Partidul independent și 48-ist», ca și partidul din care a ieșit, numai că vrea să-i însușească un spirit nou. În discursurile ce le au pronunțat cu acest prilej contele Károlyi, Iuliu Justh și contele Th. Batthyány, s'au putut afla o multime de culise și curente de gândire ce-au frământat partidul opozițional 48-ist. Acum înțelegem de ce contele Tisza n'a vrut să stea de vorbă cu contele Károlyi în comitetul de informație al partidelor opoziționale, și l'a preferat pe contele Apponyi ca omul de încredere al partidului independent. Știa prim ministrul ungar, că contele Károlyi, e un conte cam ușurel, cărui i-a plăcut să cocheteze cu Franța, Rusia și cu Ententa în general, — și prin urmare nu i-se pot încredința secrete de stat ale monarhiei.

Dar chiar în discursul ce l'a ținut contele Károlyi ieri, n'a făcut nici o taină din opiniile lui favorabile Ententei — și a făcut o confesiune senzațională, spunând că a agitat todeauna pentru restabilirea raporturilor amicale cu Ententa, pe baza unor concesiuni economice.

Contele Batthyányi a făcut o serie de destăinuiri picante și s'a pronunțat pentru o serie de reforme, cari mărturisesc intențiile acestui nou partid politic maghiar: Separatiunea de Austria.

Ziarele guvernamentale ungare ocupându-se de constituirea acestui partid și de ideile emise, — spun:

»Cu asemenea program vin domnia acestia, într'un moment când purtăm războiul cu state, pentru cari ei își exprimă simpatia lor, — un război ce nu l'am provocat noi, ci care ne-a fost impus și acum trebuie să-l purtăm, pentru existența țării noastre.

»Din punctul de vedere al unității Ungariei — este o fericire, că elica lui Károlyi s'a despărțit la vreme de celelalte partide ale Ungariei. Micul »partid» va da mult de lucru și de vorbă, dar nu va strica mult.»

Ce vederi are contele Károlyi în politica externă

Dar să dăm acum amănunte despre felul cum s'a constituit noul partid al lui Károlyi.

Într'o sală din hotelul Bristol s'au întrunit aseară deputații eșiți din partidul independent. Contele Károlyi a deschis desbaterea salutând pe cei prezenți și făcând următoarele declarații:

Voi să motivez aci încă odată retragerea mea din partidul independent unit. Eu am fost acela, care mi-am dat cele mai mari silinți pentru unirea partidului justh și kossuthist. Încă de

atunci am constatat, că în anumite chestiuni există mari deosebiri de vederi. Așa în politica externă, pe vremea dezbaterilor din delegațiuni, în timpul războiului balcanic și după acesta, noi, adevărat amicul meu Iuliu Justh și eu eram atunci de părere, că monarhia trebuie să urmeze o astfel de politică externă, care nu numai să amâne războiul, dar să facă cu neputință izbucnirea lui, prin îndepărtarea materiilor inflamabile, care ascund pericolul unui război. Contele Apponyi și amicii lui, cari voiau tot așa de puțin războiul ca și noi erau de părere, că războiul poate fi împedat prin alt chip. Baza politicii noastre externe era aceea, ca să menținem astfel de rapoarte cu puterile cari formează Ententa de azi, cari, dacă nu constituie o alianță formală să fie totuși raporturi amicale și pe calea unor legături economice să ducă la raporturi mai stricte. Cum politica externă pe acea vreme nu era de o actualitate atât de arzătoare ca acum, ne-am lăsat ambii mâna liberă, fără să dăm o soluțiune acestor chestiuni.

Ce politică internă voiește noul partid

A doua chestiune — a continuat contele Károlyi — asupra căreia nu eram de acord, era chestiunea democratizării Ungariei. În această privință amicul meu Justh cu partidul lui și cu mine eram partizanii unei soluțiuni radicale. Voiu să vorbesc acum deschis, iau asupra-mi toată răspunderea și nu mă tem de urmări. Agitația în favoarea votului universal am făcut-o în Ungaria și în America, cu bun succes. Izbucnind războiul, eu mă aflam tocmai atunci în Franța, și n'am putut avea nici o influență asupra evenimentelor politice. Când am venit acasă am găsit tot fapte împlinite, națiunea ungară împreună cu opoziția s'au ridicat ca un singur om și au votat totul pentru scopurile războiului. Eu într'o privință n'am putut aproba atitudinea opoziției. Datoria opoziției ar fi fost ca la izbucnirea războiului, să declare în parlament în fața națiunii, că suntem gata să facem totul în interesul apărării monarhiei, dar de aceea așteptăm, ca să se realizeze apoi toate cererile și aspirațiile juste ale națiunii maghiare, bazate pe drepturile istorice și omenești. Contele Apponyi însă era de părere, că cererile noastre să le ridicăm după război. De aici s'au produs mereu ciocniri de vederi.

Faptele dovedesc, că dezvoltarea democratică a Ungariei nu mai poate fi împedată, că războiul mondial, va crea nu numai o Ungarie democratică ci și o Europă democratică.

Noi în parlament voiam să arătăm, că acela care și-a dat sângele pentru patrie nu poate fi exclus dela exercitarea drepturilor politice. Contele Apponyi și amicii săi, tot căutau să puie piedeci politicii ce voiam să o facem cu energie. Ruptura a provenit, când s'a pus chestia responsabilității. În zadar caută să ni se explice, că opoziția nu-și ia vre o răspundere pentru război,

prin faptul, că se pune alături de guvern în așa numitul senat de încredere. Dar opinia publică a simțit-o îndată că acei, care la sfârșitul anului al doilea de război voiesc o colaborare mai strinsă cu guvernul, s'au de fapt și o răspundere. Această colaborare poate duce sau la un fiasco, fiindcă oamenii opoziției n'au fost informați de vreme și îndestulător, sau la un guvern de coaliție. În cazul din urmă răspunderea ar fi și mai mare nu numai pentru viitor, ci și pentru evenimentele trecute, ceea ce în ambele cazuri e absolut în dauna partidului independent. Mi-am dat îndată seamă pe ce cale greșită pornește partidul și neputind împedeca pericolul am ieșit, fără să mă gândesc, cine mă va urma. Și iată, că acum ne vedem toți acei cari am simțit și am gândit în același fel, că suntem împreună și voim să mergem împreună. Cred, că vom forma o mică republică, care numai cu numele va avea un președinte, dar de fapt fiecare va fi un soldat modest, care luptă pentru scopul comun. Vom lupta pentru desăvârșirea existenței naționale a Ungariei, pentru integritatea Ungariei, pentru o Ungarie independentă și democratică.

Iuliu Justh, despre noul partid

Iuliu Justh luând cuvântul a spus: Propun, ca partidul să-și păstreze numele vechiu ca: Partidul independent și 48-ist. În acest nume rezidă întregul program al partidului: democrația și radicalismul. Propun să se aleagă o comisiune care să revizuiască programul și să stabilească o unitate de principii și de sentimente care să ne pună în situație, ca să întreprindem acțiuni mari ca să creăm o Ungarie nouă. Vechiul partid a suferit tocmai de lipsa completă de unitate de principii și sentimente.

Din destănuirile contelui Batthyányi

Contele Theodor Batthyány a spus între altele: Intorcându-se contele Károlyi din străinătate ne-am întâlnit iarăși la contele Apponyi și ne-am arătat punctul nostru de vedere. Contele Apponyi a fost de părere să nu comunicăm nimic în public ci să trimitem un memoriu regelui în care să-i cerem, ca aspirațiile îndreptățite ale națiunii maghiare să fie împlinite, luând în considerare jertele ei aduse în război. Memoriul a fost trimis la finele anului 1914; azi suntem în vara anului 1916 și nu numai că nația ungară n'a primit nimic, dar nici partidul nostru n'a fost învrednicit de un răspuns. De acum înainte partidul nostru nu va mai proceda cu memoriu secrete, ci va spune totul pe față. Vom spune acum deschis, care e dorința națiunii maghiare, care cu sute de mii de fiii ai ei și cu miliardele ei și-a dat sprijinul în acest război.

A fost ales apoi contele Károlyi de președinte al noului partid. Acesta plecând pe front, va fi înlocuit de contele Teodor Batthyány. Deputatul Ludovic Beck a fost însărcinat cu organizarea politică a partidului, iar deputatul Cornel Kobeck de secretar și econom. În primele ședințe ale Camerei ungare, în luna August, noul partid își va spune deja cuvântul în toate chestiunile politice la ordinea zilei.

DIN ROMÂNIA

Cea mai nouă întrunire a „Federației Unioniste” din București

Duminecă s'a ținut în sala Dacia întrunirea convocată de războinicii dela Federația Unionistă. De data asta au luat cuvântul pe lângă cunoscuții oratori ai grupărei războinice și d-nul N. Filipescu, care absentase de la toate întrunirile ținute înainte, din cauza de boală. D-nul Filipescu între altele a spus, că România trebuie să intre neapărat în război îndată ce victoria Ententei se va accentua. Cu multă violență a atacat guvernul Brătianu și pe regele Ferdinand. De Brătianu a spus, că înșală toată lumea, și Ententa și Puterile Centrale; că Brătianu l'a trimis pe ministrul Antonescu la Paris, ca să calomnieze pe Take Ionescu. Guvernul Brătianu trebuie să fie înlocuit cu un guvern național.

Luând apoi cuvântul d-nul Take Ionescu d-sa a protestat în contra faptului, că guvernul prin forță brutală caută să înăbușe libertatea de gândire.

Am ierta totul guvernului Brătianu, dacă am avea siguranța că e decis să intervina în război. Cum însă nu avem această siguranță, vom conduce agitația noastră și dacă întrunirile nu ne vor duce la un rezultat, vom face uz de alte mijloace.

Și Take Ionescu a atacat cu violență dinastia, arătând că numai dela regele Ferdinand se poate cere, ca România să intre în război. «In România de azi — a spus d-l Take Ionescu — nu e loc nici pentru noi nici pentru regele Ferdinand.»

După întrunire a avut loc o demonstrație de stradă, care a decurs fără incidente.

Atacul opoziției contra guvernului Brătianu

Așa dar opoziția războinică cu ori-ce preț voințe să răstoarne guvernul Brătianu.

Aceasta reiesă și dintr'un articol apărut sub titlul de mai sus în «Adevărul» în care citim:

In această grea împrejurare, nimeni nu mai nădăjduște în guvernul d-lui Brătianu.

A fost o vreme în care intervenționistii erau convinși că la urma urmelor primul ministru va mișca. Ei nu se bizuiau pe nici un fapt pozitiv, pe nici un angajament solid al primului ministru, dar pe logica lucrurilor, căci nu-și închipuiau ca d. Brătianu să fie nici așa de lipsit de inteligență, nici așa de paralizat în voință, nici așa de înghețat la inimă încât să nu pricicapă marea ceasului.

Acum mai toți sint convinși că s'au înșelat, că dela guvernul Brătianu nu se pot aștepta la nimic, că omul acesta va lăsa să treacă și ceasul de acum, care e cel din urmă, fără ca să iasă din toropeală în care se găsește.

Austro-germanii cari l'au cunoscut mai bine n'au nici o îndoială asupra d-lui Brătianu, ei știu bine că pe cât timp d. Ionel Brătianu va stăpâni situația, România va nota în deliciale «neutralității».

La mai mult nu se așteaptă de sigur nici dânsii, dar mai mult nici nu nădăjduesc.

Șefii opoziției sint adânc mâhniți nu numai fiindcă nu văd nimic pe cerul guvernului, dar și pentru că în popoarele împătrite înfelegeri încrederea în România scade pe fiecare zi.

Să împingă lumea în luptă cu armata, șefii opoziției până acum s'au abținut.

In sfârșit acum ei caută alte mijloace prin cari să poată odată scăpa și regatul și neamul de pericolul care deja s'a ivit.

Să nu caute mult. Să procedeze repede la fapte. Să nu mai acorde nici un răgaz guvernului. Să nu aleagă mult mijloacele de luptă pentru a răsturna, cu ori-ce preț guvernul. Altfel totul va fi pierdut.

Aniversarea dlui P. P. Carp

D. Carp a sărbătorit Joi a 79-a aniversare. Cu această ocazie ziarul «Steagul» scrie:

Descoperindu-ne în fața marelui bătrân, îi urăm ani îndelungați de deplină sănătate. In aceste câteva rânduri fugare, nu putem spune tot ce ar trebui să spunem azi despre P. Carp.

Vom spune totuși că tocmai acești doi ani de turburare, de emoție și de scăderi, au încrustat cu mai multă putere pe figura sa blajină bronzul integrității. Iluminat de convingerile sale adânci, Petre Carp a rămas nestrămutat în mijlocul valurilor furioase, respingând toate atacurile, înfruntând toate furtunile.

Adesea n'a avut nevoie de cât de ironia unui surâs ca să demonetizeze un adversar redutabil, ori de biciuirea unei întreprinderi sarcastice ca să ridiculizeze cel mai mesteșugit discurs.

»După cum frumusețea nu scuză toate prostițiile, talentul nu scuză toate incarnațiile — e o caracterizare care va rămânea; cronicarii viitorului se vor lăsa de ea adesea și vor trebui s'o citeze pentru că e sinteza și biciuirea unei întregi școli politice.

După doi ani valurile încep să se retragă. Petre Carp a rămas în picioare. De departe, liniștit iertător urmărește epavele adversarilor săi cari înțelegând în sfârșit, că-și zdrobesc pieptul de granitul unui caracter, sau retras, mărturisându-și înfrângerea.

Partidul conservator e mândru de activitatea statomnică a marelui bătrân, și adânc recunoscător pentru efluviul de energie pe care încrederea sa neșovăitoare l'a imprimat uriașelor lupte politice pe cari le ducem cu adversari lipsiți de orice scrupule.

Interzicerea exportului cerealelor din noua recoltă și a porumbului vechi

Comisiunea centrală pentru vânzarea și exportul cerealelor a ținut ședință sub prezidenția d-lui Al. Constantinescu ministrul agriculturii și domeniilor.

A fost luată în discuție o adresă prin care Comisiunea pentru aprovizionarea comunelor cerea interzicerea exportului cerealelor.

După discuțiuni foarte vii majoritatea membrilor Comisiei a opinat pentru oprirea exportului.

A fost redactată o încheiere prin care Comisiunea de export interzice exportul cerealelor din noua recoltă și a porumbului vechi.

Au fost rezolvite apoi lucrările curente.

Ziarul oficial «L'Independance Roumaine» publică următoarele:

Din cauza secetei, viitoarea recoltă a porumbului este în foarte mare parte compromisă Grindina ce a căzut zilele acestea, a provocat apoi în unele județe, pagube care au luat proporțiunea unui adevărat dezastru.

Ca o urmare, comisia centrală de aprovizionare, întrunită azi dimineață la ministerul de interne sub prezidenția d-lui Al. Constantinescu ministrul de domenii, a hotărât să intervina, pe lângă Comisiunea centrală de export, să interzică pe viitor axportul porumbului și a tuturilor leguminoaselor, între care și fasolea.

MERSUL RĂZBOIULUI

In ajunul războiului între Italia și Germania?

Rușii au atacat cu forțe superioare în regiunea Luck, unde ne-am retras frontul. — Orașul italian Treviso bombardat de hidroplanele noastre. — Francezii anunță că noi forțe germane atacă Verdun. — Unde au progresat englezii cu ofensiva lor. — Situația din Balcan.

De pe frontul rusesc au sosit pe ziua de 17 Iulie, următoarele știri:

In Bucovina, noi atacuri rusești contra pozițiilor noastre la sud și sud-est de Moldova au rămas fără rezultat ca și în zilele trecute. Dușmanul a suferit mari pierderi. In regiunea păduroasă la nord de trecătoarea Prislop au intrat în luptă pe ambele părți detașamente de recunoaștere. La Zabie și Tartarov au fost respinse atacuri rusești. La nord-est de Burkanov avântposturile noastre au zădărnicit o încercare a dușmanului de a-și înainta tranșeele lor de pozițiile noastre. La sud-vest de Luck rușii au atacat cu forțe superioare. Partea de front la Slim a cedat în regiunea la răsărit de Goročov. Printr'un contra-atac al batalionelor germane a oprit pe flancul apăsător trupele cari luptau la sud de Luck, fără a fi impiedicate de dușman, s'au retras

dincolo de Lipa, cursul inferior. La vest de Torczin a fost respins un atac de noapte.

Höfer, mareșal loco.

La armata generalului Hindenburg:

Foc intensiv al artileriei rusești a fost urmat de atacuri la vest și la sud de Riga, precum și pe frontul Duna. La Katharinenhof, la sud de Riga, puternice forțe rusești au porcit la atac. S'a încins o luptă vie.

La armata prințului Leopold al Bavariei: nimic deosebit.

La armata generalului Linsingen:

La sud-vest de Luck, atacul dușman a fost oprit printr'un contra-atac german. După aceea, trupele au fost retrase dincolo de Lipa, pentru prescurtarea liniilor de apărare, fără a fi turburate de dușman. In celelalte locuri rușii au fost respinși.

La armata generalului Bothmer situația e neschimbată.

Șeful Statului maior.

— Comunicatul rusesc dela 15 Iulie, vorbește de violente atacuri germane sprijinite de un a-prig foc de artilerie la satul Liubontși (9 klm. la nord de Zirin) la Gorodistșe, (la nord-est de Baronovice), la nord de Skrobova, unde coloane de asalt germane au pornit mereu la asalt, — dar au fost respinse.

Acest comunicat nu vorbește nimic de victorii rusești.

— Ofensiva rusă suferă foarte mult de pe urma activității foarte mari ce o depun aeroplanelor germane — chiar după mărturisirile presei rusești. Intreaga rețea de linii ferate, stațiile de concentrare ale trupelor rusești, de aprovizionare, stau mereu sub bombardamentul aeroplanelor germane — ceea ce îngreuiază artileriei rusești să atace pozițiile germane.

— De pe frontul balcanic se anunță:

Intre generalul Sarrail și autoritățile militare grecești s'a stabilit o înțelegere în ce privește pedepsirea ofițerilor greci cari au atacat un redactor venizelist. Ofițerii greci să fie trimiși la pensie și pedepsiți pe cale disciplinară.

— Focul din Tatoi, reședința de vară a regelui Greciei a fost stins de trupe. 3 ofițeri și opt soldați și-au găsit moartea în flăcări. Au mai ars alte 20 persoane. Se înmulțesc dovezile că focul a fost pus de agenții Ententei — și era o lovitură îndreptată contra regelui Constantin. Poliția e pe urma incendiatorilor.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Grele lupte la pasul Borcola. — Ce spune comunicatul italian. — În ajunul războiului Italiei cu Germania?

Comunicatul lui Höfer dela 17 Iulie anunță de pe frontul italian:

Focul de artilerie italian contra pozițiilor noastre dela Borcola, continuă încă. O în sec-toarele învecinate până în valea Astach, lupta de artilerie e vie. Pe frontul Dolomitilor, pozițiile noastre la nord de valea Pellegrino și în regiunea Marmolata, pe frontul Carintian în sectorul Seebach și Raibler au stat sub un foc violent. Detașamente de infanterie italiene — cari au pornit la atac în valea Seebach — au fost respinse.

Höfer, mareșal locot.

— Comandantul flotei austro-ungare anunță: O escadră de hidroplane au aruncat cu mult efect 90 bombe grele și ușoare în noaptea de 16 spre 17 Iulie, asupra gării și stabilimentelor militare din orașul italian Treviso. Un aeroplan nu s'a întors.

— Comunicatul italian dela 15 Iulie anunță: În sectorul din valea Ets acțiunea intensivă de artilerie și lupte cu mici detașamente de artilerie. Un colț din Posina a fost ocupat la sud de Corno dela Coston și la răsărit de pasul Borcolo, după ce a fost înfrântă rezistența înverșunată a dușmanului și greutățile de teren. În regiunea Toiană am obținut iară victorii strălucite. Eri, detașamente de alpini au surprins forțe dușmane, cari s'au stabilit în șanțuri aproape de Castellétto și la ieșirea din valea Travenanzes. Le-am risipit, am făcut 86 prizonieri, între cari 2 ofițeri și am capturat 2 tunuri, 2 mitralieze, multe arme și munițiuni. Artileria austriacă a bombardat Cortina d'Ampezzo; ca răspuns am bombardat cu artileria grea stația ferată Toblach, pricinuind incendii.

— Consiliul de miniștri italieni a hotărât să se asocieze pe deplin de programul conferinței economice a Ententei din Paris, și să completeze alianța militară cu puterile Ententei, și cu o alianță economică și financiară. Sonnino a făcut apoi un raport despre actele dușmănoase ale Germaniei. Consiliul de miniștri s'a ocupat apoi de măsurile de represalii contra Germaniei. »Giornale d'Italia« crede că convenția comercială italo-germană va fi curând denunțată.

— Ministrul Bissolati, instigatorul principal al unui război italo-german, a fost primit de regele Italiei, în cartierul general.

LUPTELE DIN APUS

Continuă ofensiva violentă engleză — Francezii se tem de sfârșitul apropiat al luptelor dela Verdun.

Comunicatul german dela 17 Iulie anunță următoarele de pe frontul belgo-francez:

Intre Mare și riul Ancre, englezii au mărit în mai multe locuri focul lui până la violența cea mai mare. În regiunea Somme, focul de artilerie de ambele părți se menține cu aceeași amploare. S'au produs atacuri dușmane parțiale, în care englezii au pătruns mai departe în Onillers, iar la sud de Biaches s'au încins lupte aprinse, celelalte atacuri engleze au eșuat în focul nostru concentric — sau nici nu s'au putut desvolta. Numărul prizonierilor făcuți în luptele la Biches se ridică la 4 ofițeri și 366 soldați. Atacurile mai mari franceze începute la 15 Iulie la răsărit de Meuse, au fost continuate până azi dimineață.

Succese n'a obținut dușmanul în aceste încercări singeroase, ci a mai pierdut în unele locuri din teren. Pe restul frontului nu s'au produs evenimente deosebite. Un atac francez după explozii de mine la nord de Oulches, a fost respins. Am făcut explozii de mine cu succes pe culmea Combres. O patrulă germană a făcut câțiva prizonieri la Laufoicourt. La 15 Iulie, au mai fost scoase din luptă două aeroplane dușmane, pe lângă cele 2 anunțate, unul la sud de Somme, dincolo de linia dușmană, într-o luptă aeriană, altul prin focul tunurilor, la Trestincourt, — căzând în liniile noastre.

Șeful Statului major.

— Ziarele pariziene afirmă că germanii au adus forțe noi la Verdun și lucrează cu efecte surprinzătoare. Linia de apărare interioară de pe frontul nordic al Verdunului e serios amenințată.

— Comunicatul francez dela 16 Iulie spune că la sud de Somme, germanii sub protecția ceței au pătruns în spre seară în satele Maisonnét și Biaches. Dar un contra-atac francez a reluat aceste două sate.

Știrile zilei

H. IBSEN

NĂVI ARSE

Cu năvile întoarse spre Sud s'a pornit

Din Nordul ce doarme în ceață,

S'a dus către ceruri c'un traie mai linut,

Spre țări mai bogate în viață.

Aprinsele faruri de pază în zări

El nu le mai vede pe mare —

Dar florile măndre din caldele țări

Li deteră în schimb alinare.

Și dacă ajunsă la capăt de drum,

Își arse ei năvile în pripă,

Și numai o diră albastră de fum

Spre Nord îlntura în risipă.

Dar cum se înnoptează, acuma, un sol

Când cad obosele gene,

Din țara cu soare pornește spre pol,

La casa ascunsă în troiene.

Trad. de ST. O. IOSIF și D. ANGHEL.

Tratatul economic cu Austria

La Budapesta, au sosit azi miniștrii austriaci: Premierul contele Stürgkh, ministrul de finanțe cavalerul v. Leth, ministrul de comerț dr. Alex. v. Spitzmüller, ministrul căilor ferate baronul Forster și min. de agricultură Fr. Zenker, împreună cu șefii lor de secție — pentru a continua tratativele în chestiile economice cu guvernul ungar.

Arhiepiscopul din Uesküb la monarh

Din Viena se anunță că împăratul-rege a primit în audiența la Schönbrunn, pe arhiepiscopul Lazar Miedia din Uesküb.

Averea proprietarei ziarului „Universul“

Din București se anunță

Averea rămasă după urma defunctei doamne Theodora Cazzavillan-Câmpina proprietara ziarului »Universul« se crede că ar fi de vre-o opt milioane lei, din cari 1.400.000 lei în efecte.

Până acum nu s'a găsit nici un testament prin care Teodora Cazzavillan-Câmpina să fi lăsat vre-o dispozițiune cu privire la această avere importantă. În lipsa unui testament, se consideră ca moștenitori direcți: o soră a defunctei și 7 copii ai unei alte surori, decedată cu mult înainte de Teodora Cazzavillan.

Acești moștenitori au cerut ieri tribunalului să-i țină în posesiunea averii succesoriale, după ce ea va fi fost inventariată de un judecător delegat.

Astfel că astăzi se va proceda la facerea inventarului.

Nu este exclus ca să se dea, cu prilejul acestei operațiuni, peste vre-un testament.

Un deputat austriac sub acuza de înalte trădare — ach. tat

La Graz s'a judecat procesul intentat deputatului austriac Tresic Pavicic din Dalmația, acuzat de înalte trădare. Apărătorul lui a fost deputatul Laginja. După 18 zile de dezbateri, s'a stabilit nevinovăția deputatului austriac și s'a dispus punerea lui în libertate. Totuși deputatul Pavicic a fost internat într-o locațiune indicată de tribunalul de război.

Un general rus rănit la Cernăuți

Din Borgo Prund se anunță: Generalul rusesc Keller, care a fost rănit în luptele din Bucovina, se află acum sub îngrijire medicală la Cernăuți, în palatul guvernamental. Au fost aduși profesori din Moscova cari tratează pe general. Se afirmă că țarul va vizita în curând pe generalul rănit, la Cernăuți.

Un colonel sîrb complice la asasinarea arhiducelui Francisc Ferdinand

În arhivele statului sîrb confiscat de bulgari, la cucerirea orașului Niș, s'au găsit documente despre planul de asasinare a moștenitorului de tron austro-ungar, din care reiese și vinovăția colonelului sîrb Radovics. Acesta aflându-se ca prizonier internat în lagărul Grödig din Salzburg, a fost arestat. Din interogatoriul ce-i s'a luat reiese vinovăția lui, El va fi judecat de un tribunal de război din Sarajevo. Radovics face parte din acei ofițeri cari au luat parte și la asasinarea regelui Alexandru și a reginei Draga.

Prețuri maxime pentru rămători, carne de porc, untură, slănină

Primăria din Budapesta în cea mai nouă circulară a ei stabilește următoarele prețuri maxime:

Prețul porcilor vii în piața de rimători din Ferenzváros, e de 7 cor. 24 de kgr.

Prețul cărnei de porc vindute de producători la revinzători:

Jumătate de porc, cu cap, picioare și slănină cor. 7.60 kgr., fără slănină cor. 7.40, fără cap, picioare și slănină cor. 7.60 de kgr. Slănină și untură per kgr. cor. 7.60. Untură topită cor. 8.50 de kgr., iar în detalii cor. 9.40.

Slănină afumată sau cu paprică cor. 8.60 de kgr., iar în detaliu cor. 9. Cărnați de singe, maiu, cor. 3.40 kgr., în detaliu 4 cor., din carne de porc cor. 9.60, de kgr., în detaliu 10 cor.

Un student turc se îneacă la Lugoj

Studentul turc, Achmed Rasin, care studiază la școala de agricultură din Lugoj, scaldându-se în Timiș, s'a îneecat. De cazul acesta a fost încuștințat consulul general turc din Budapesta.

Stipendiu pentru un fiu de econom

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibului, în ședința din 6 Iulie n. e., luând în considerare unica cerere întrată la concursul publicat sub acest titlu, a votat stipendiu-ajutor tinerului Valeriu Munthiu, fiul notarului econom Demetriu Munthiu din Reci. La votarea stipendiului s'a luat în socotintă, pe lângă vârsta petentului de 16 ani și împrejurarea că cunoaște și limba germană și maghiară, a absolvat două clase gimnaziale și a făcut și doi ani ca practicant la grădinarul Förstl din Sibiu. Stipendiul, în sumă de 444 cor. s'a votat pe anul școlar 1916/17 și pe următorii doi ani școlari, dacă tinerul va dovedi spor în obiectele de învățământ.

Este în tot cazul de regretat, dacă la stipendii de asemenea natură și menite pentru fii de economi, cari cu timpul să stea în serviciul economilor noștri, nu se găsească mai mulți reflecțanți, precum nu s'au găsit nici la concursurile publicate an de an de Reuniune pentru un tiner fiu de econom, care să urmeze școala de vierit din Aiud.

Să sperăm însă, că pe viitor cărturărimea noastră dela sate va lumina pe economii noștri și-i va îndemna să-și aplice copiii la școlăle de economii ca cea din Mediaș.

Știri teatrale din România

Reperforiul Teatrului Național pentru stagiunea viitoare cuprinde următoarele piese traduse:

- Visul unei nopți de vară de Shakespeare.
- Nu se poate spune, de Bernhard Shaw.
- Tatăl de Strindberg.
- Muzotte de Maupassant și J. Normand.
- Burghezul gentilom și Tartufe de Moliere.
- Polieucte de Corneille.
- Prințesa îndepărtată de Rostand.
- Mariage de Figaro de Beaumarchais.
- Locandiera de Goldoni.
- Frații Karamazov de Dostoevski.
- La Rencontre de P. Berton.
- Cyrano de Bergerac de Edmond Rostand.
- Suzette de Brieux.

Direcțiunea Teatrului Național a angajat pe ziua de 1 August pe d-na Margareta Hodoș, fiica cunoscutei scriitoare d-na Lia Hârsu, absolventă a Conservatorului din București și licențiată

în drept. Doamna Hodoș va fi prima noastră artistă care posedă studiile facultății juridice.

— Am anunțat zilele trecute că Direcțiunea Teatrului Național a deschis concurs pentru cea mai reușită traducere a lui Cyrano de Bergerac de Rostand.

Persoanele cari vor lua parte la acest concurs vor trebui să prezinte traducerea câtorva fragmente din poemul eroic al lui Rostand și a nume: balada gasconilor, monologul nasului, monologul »non merci« și scena balconului.

Apreciindu-se după aceste fragmente se va încredința traducerea întregii opere pentru care s'a fixat suma de 1500 lei.

— Împlinindu-se 100 de ani de când s'a jucat pentru prima oară în limba românească la Iași piesa lui G. Asachi »Mirtii și Kloe«, direcțiunea Teatrului Național din Iași va comemora această dată, în viitoarea stagiune.

— Se anunță că pentru stagiunea viitoare soții Bulandra proiectează reluarea la teatrul Regina Maria a cunoscutei piese »Heidelbergul de altă dată«. Se știe că d. Toni Bulandra a obținut cu această piesă unul din cele mai mari succese ale d-sale.

O familie poloneză ucisă la Viina

În orașul polonez Viina, cucerit de germani patru bandiți au pătruns la miezul nopții în locuința marelui capitalist Lizovski, de 70 ani. L-au omorât precum și pe soția lui, fiul, fiica și doi nepoți, și au jefuit apoi locuința familiei omorâte. Bandiții au fost prinși de jandarmi, și tribunalul de război i-a condamnat la moarte.

Ententa provoacă o grevă uriașă în Spania

Din Zürich se anunță: Sînt dovezi că greva generală din Spania, care ia proporții tot mai mari, a fost provocată din instigațiile agenților portughezi și ententiști. Ententa e nemulțumită de faptul că Spania păstrează o neutralitate binevoitoare față de puterile centrale și de aceea caută să facă greutăți guvernului spaniol. Dar guvernul din Madrid e ferm decis să înăbușe greva generală cu o mână de fier. Constituția a fost suspendată, starea de asediu proclamată. Parlamentul a fost închis, ceea ce a dat prilej la demonstrații Șefii revoluționari au fost arestați. 30.000 soldați au fost mobilizați.

Greșală de paginație

Ziarul olandez »Algemeen Handelsblad« spune că mare senzație a făcut zilele acestea următoarea informație apărută în »Monitorul Oficial olandez:

Ministrii de războiu și agricultură nu acordă audiențe săptămîna aceasta.

»De sigur cei doi criminali sînt acum la răcoare«.

Firește că informația n'a fost dată așa la tipar, ci paginatorul a adăugat două rinduri de la un reportaj criminal la o informație oficială.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Se caută un tînăr pentru administrație

care să se priceapă și la contabilitate.
Ofertele să se adreseze la: Administrația Foaiei Poporului Român, Budapesta VII., Ilka-utca 36.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Când joci teatru românesc în țara ungurească« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupei teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de aceasta carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au pățimit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Cefind cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce pîlpăie în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept lăudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, suflu patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite calități, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenesc.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foaia Poporului Român«. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2.20, numai cu 1.20, inclusiv porto.

Cîntece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând culegeri de poezii populare plămuite de geniul popular de bună seamă, că cea mai nouă broșură apărută:

Cîntece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foaia Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gîndește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sînt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cititorii noștri să-și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai târziu ca o amintire a terribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sîngele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fi-leri, plus 5 fi-leri porto postal.